

Sportlandschap en natuurpark

't Groot Veld

Meer plek voor A!

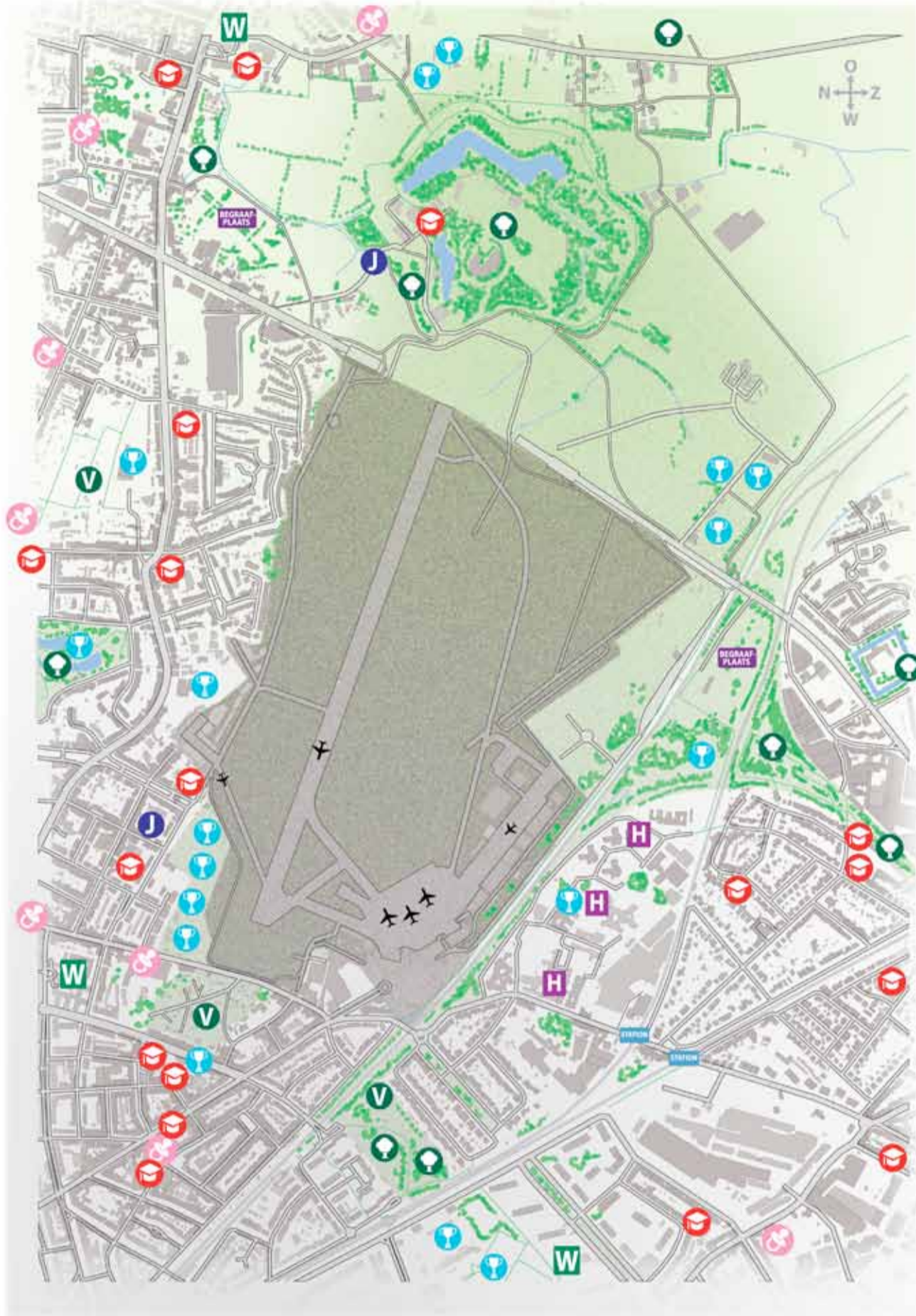

Voorstel efficiëntere invulling open ruimte luchthaven Deurne
n.a.v. actie Groen 30/11/21 en oproep Vliegerplein 19/12/21

Tamar De Wit - An Wouters

Luchthaven Deurne - actuele toestand

Bron van lawaai, luchtvervuiling en overlast. Hoge kosten en weinig baten.
Ouderwetse en niet-efficiënte invulling van open ruimte.

School

Sportclub

Kinderopvang

Jeughuis

Treinstation

Psychiatrisch ziekenhuis

Woonzorgcentrum

Volkstuinen

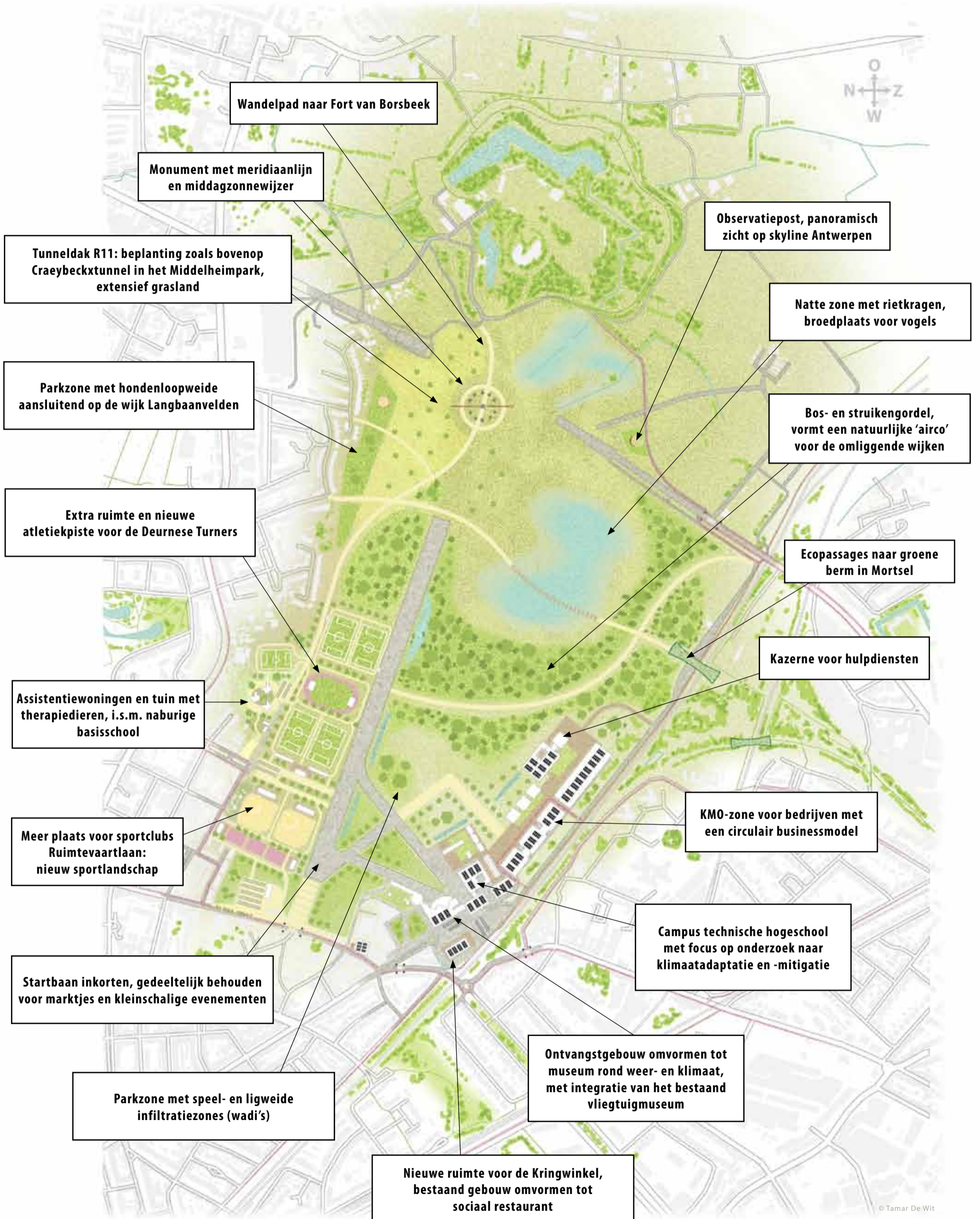
Natuurgebied / park

Begraafplaats

Verbindingspark Borsbeek - Mortsel - Deurne - Berchem

Goed voor mens, natuur en toerisme. Klimaatrobuust, toekomstbestendig.
Gigantische opwaardering van de regio. Voordelig voor iedereen, het hele jaar door.

Noordwestelijke zone

sportlandschap - zorgwoningen - ontmoetingsplaats

Achter het prachtige nieuwe schoolgebouw 'Land van Nu' aan de Boekenberglei ligt nu een lelijke verzameling van beton en hangars. Indien deze afgebroken worden, is er veel ruimte beschikbaar. Op de vrijgekomen terreinen kunnen bv. **assistentiewoningen** komen, geïnspireerd op de visie van Huis Perrekes in Geel. Aan de assistentiewoningen kan een kleine **zorgboerderij** met therapiedieren (kleinvee zoals konijnen, kippen) toegevoegd worden, waar zowel de bewoners als de kinderen van de school terecht kunnen. Zo ontstaat er een interactie tussen oudere en jongere generaties, die beide ten goede komt. Bovendien zorgt het voor een positieve dynamiek in de buurt (daar waar er nu vooral overlast is door luchtvervuiling en lawaai, ten voordele van enkele bezitters van privéjets).

Op deze manier komt eveneens ruimte vrij voor de Deurnese Turners en voor de andere **sportclubs** die nu op een zeer kleine oppervlakte op elkaar gedrukt zitten. Er is plaats voor een volledig nieuw sportpark, met extra velden en een nieuwe atletiekpiste. Door een ruimere ingang te voorzien aan de kant van de Vosstraat (met **parkeerplaatsen en fietsenstallingen**) worden de Ruimtevaartlaan en omliggende straten minder zwaar belast door verkeer. Rondom deze ingang met parking zijn bomen en groen voorzien als buffer voor de bewoners van de appartementsblokken.

Als het hek rond de luchthaven verdwijnt, kan er in de Vosstraat aan beide kanten een **breed en degelijk voetpad** aangelegd worden, zodat fietsers en voetgangers niet langer met elkaar in conflict komen. Enkele extra oversteekplaatsen met stoplichten zouden geen overbodige luxe zijn, aangezien er, ondanks de zone 30, momenteel véél te snel gereden wordt.

De hoofdingang tot het park sluit aan op de startbaan. Deze blijft, zij het ingekort, bestaan en kan op verscheidene manieren ingezet worden, bijvoorbeeld voor de organisatie van **kleinschalige evenementen** (rommelmarkt, muziek in de wijk etc...). Ook biedt de startbaan mogelijkheden voor het uittesten van prototypes gemaakt door studenten van de Technische Hogeschool. En mits de nodige veiligheidsvoorzieningen in acht genomen worden, kunnen de jaarlijkse airshow van Stampe & Vertongen of demonstratievluchten n.a.v. de bevrijdingsfeesten er nog steeds plaatsvinden.

De **parkzone** bestaat uit een speel- en ligweide met infiltratiezones voor regenwater (wadi's) en beslaat het gebied tussen de startbaan, de gebouwen van het Museum en de Hogeschool en de bosgordel.

Zuidwestelijke zone

meteorologisch museum - technische hogeschool - circulaire KMO's

De **Kringwinkel** krijgt een nieuw gebouw aansluitend op het centrale plein aan de hoofdingang van de luchthaven. Hierdoor is er genoeg plaats voor het laden en lossen van meubilair e.d. Deze aanpassing zorgt eveneens voor een betere toegankelijkheid, waarbij voetgangers, fietsers en bezoekers elkaar niet langer in de weg lopen (zoals nu wel het geval is aan het smalle voetpad). Het oude gebouw van de Kringwinkel wordt omgevormd tot een **sociaal buurtrestaurant 'De Vliegende Vos'**, vergelijkbaar met de reeds bestaande vestigingen zoals de Populier in Mortsel en Kom.EET in Deurne (zie ook: www.metsense.be). Aan de zijkant van het gebouw is plaats voor een terras met uitzicht op het nieuwe park.

Het ontvangstgebouw van de luchthaven wordt omgevormd tot een speels, educatief **museum rond weer en klimaat**. Het is een ideale daguitstap voor de scholen in de buurt en zal kinderen enthousiast maken voor wetenschap. Het museum benadert natuurkunde op een speelse manier: met **workshops, ateliers en experimenten** (zie bijvoorbeeld de aanpak van het Gents Universiteitsmuseum: www.gum.gent - of het eerste 'Climate Museum' in New York: climatemuseum.org). Ook Rotterdam maakte een (voorlopig virtuele) expositie over hoe de stad zich kan voorbereiden op de stijgende zeespiegel (www.meteopolis.nl). De Nederlandse havenstad is naar eigen zeggen een wereldwijde koploper in klimaatadaptieve maatregelen. Hoog tijd dus voor Antwerpen om daar een inhaalbeweging te maken.

Het vliegtuigmuseum **Stampe & Vertongen** blijft bestaan en wordt geïntegreerd in het Meteorologisch Museum. Het spitst zich toe op **aerodynamica** maar vertelt ook de **geschiedenis van de luchthaven en de buurt**. Hierbij moet voldoende aandacht gaan naar het verhaal van de uithuiszettingen van verschillende boerenfamilies. Zij werden tijdens WO2 door de nazi's verplicht hun huizen te verlaten om de luchthaven met zo'n 100 hectare uit te breiden. Zo konden vanuit Antwerpen bombardementen op Londen uitgevoerd worden. Ook de luchtaanvallen van de nazi's op Antwerpen aan het begin van de oorlog, waarbij het oorspronkelijke vliegveld doelwit was maar het psychiatrisch hospitaal Sint-Amedeus getroffen werd, met tientallen doden tot gevolg, zou eindelijk de aandacht moeten krijgen die het verdient.

Naast het museum kan een nieuwe **Technische Hogeschool** opgericht worden, waar de focus ligt op onderzoek naar **klimaatadaptatie en -mitigatie**. In Nederland werkt bijvoorbeeld de Technische Universiteit van Delft al specifiek rond oplossingen voor het klimaatprobleem (www.tudelft.nl/climate/), ook de Technische Universität Berlin houdt zich bezig met dit thema (www.tu.berlin/en/topics/climate-protection/). Antwerpen zou op dit gebied in België een voortrekkersrol kunnen opnemen.

Naast de Technische Hogeschool is plaats voor kleine **KMO's die werken met een circulair businessmodel**. Een pluspunt zijn hierbij de mogelijke **samenwerkingsverbanden** met het nabije Waterbouwkundig Laboratorium (www.waterbouwkundiglaboratorium.be) of maatwerkbedrijf De Brug (debrug.be). Bovendien kan het interessant zijn om leerlingen van het nabije GTI in Mortsel te laten doorstromen naar de Technische Hogeschool. Ook kunnen bedrijven van de KMO-zone bij het GTI en de Technische Hogeschool recruterend voor bijvoorbeeld tewerkstelling of stages.

Noordoostelijke zone

park Langbaanvelden - aansluiting Fort 3 - monument met meridiaanlijn

Ooit werd aan de toenmalige kopers van de huizen in de wijk Langbaanvelden een park beloofd. Onder druk van de luchtvaartlobby is dat er nooit gekomen, maar dit kan veranderen. Er zijn nu reeds verschillende straten waar het mogelijk is een toegang tot het terrein te voorzien. Het zou gaan om een **apart parkje, met bomen, zitbanken, een speeltuin en een afgebakende hondenloopweide**. Vanuit dit park kan men ook een wandelweg volgen naar het nieuwe natuurgebied dat zou ontstaan door de afsluiting rond de luchthaven weg te halen en een **verbinding te maken met het Fort van Borsbeek**.

Boven op het **tunneldak van de R11** kan perfect een **verwilderde bloemenweide** met enkele laagstambomen komen, zoals dat nu ook al het geval is boven op de Craeybeckxtunnel in het Middelheimpark.

De wandelweg kan verrijkt worden met **informatieve borden**, die verwijzen naar de geschiedenis van het landschap. Het zou een eerbetoon kunnen zijn aan de vergeten Vlaamse boerenfamilies die uit hun huizen werden gezet tijdens WO2, om op de plaats waar vroeger een hoeve stond telkens zo'n bord of een klein monument te plaatsen.

Ter hoogte van de ingekorte startbaan vertrekt een **wandelweg richting Fort 3**. Aan het tunneldak staat een monument met **meridiaanlijn en middagzonnewijzer**. Dit is een link naar het meteorologisch museum, maar tevens een verwijzing naar de vroegere luchthaven. In de kruidtuin van de abdij van Herkenrode (Hasselt) ligt een voorbeeld van zo'n zonnewijzer met meridiaanlijn.

Door de terreinen van de luchthaven te vergroenen en aan te sluiten op Fort 3 en de Koude Beekvallei, ontstaat er **één groot klimaatrobuust natuurgebied** dat doorloopt tot domein Nosegoed en verder.

Zuidoostelijke zone

bosgordel - overstromingsgebied met vlonderpad - ecopassages

Aansluitend op de Koude Beekvallei komt een stuk **ongerepte natuur**. De natte zone van weleer wordt hersteld, zodat natuurlijke plassen met rietkragen ontstaan die in een periode van (zware) regenval water bufferen. Een vlonderpad doorkruist het terrein van noord naar zuid.

Tussen dit natte gebied en het recreatieve sport- en parkgebied wordt een **bos- en struikengordel** aangeplant. Deze werkt als een natuurlijke airco voor de omliggende wijken tijdens hete zomers.

Langs het fietspad dat Fort 3 verbindt met het centrum van Mortsel, komt een **observatiepost met een panoramisch uitzicht** op de 'skyline' van Antwerpen, vergelijkbaar met die in de Hobokense Polder. Van hieruit kunnen vogelspotters de broedplaatsen in het omliggende waterrijke gebied vanop veilige afstand observeren.

Indien technisch mogelijk kan deze nieuwe bosgordel via een **ecopassage over de spoorwegen** aansluiten op het terrein 'De eeuwige jachtvelden' (= oefenveld boogschietclub Mortsel). D.m.v. een tweede ecoduct zou ook de verbinding gemaakt kunnen worden met natuurdomein Klein Zwitersland, dat op zijn beurt weer een verbinding vormt met de 'groene berm' die doorloopt van Mortsel tot in Wilrijk.

Door deze ingrepen wordt aan de oostkant het **doorlopend natuurgebied** aanzienlijk vergroot. Als daarnaast het door buurtbewoners gevraagde Saffierpark ten westen van het terrein aangesloten wordt op de voormalige luchthaven, maakt dat de **ecologische winst** alleen maar groter.

